

Стратегія партнерства між інститутами громадянського суспільства та Вінницькою міською радою

Зміст

Вступ.

1. Стан розвитку інститутів громадянського суспільства у Вінницькій міській територіальній громаді.
2. Аналіз корисних практик у світі та в Україні щодо підтримки громадянського суспільства.
3. Аналіз законодавчої бази.
4. SWOT-аналіз стану партнерства між інститутами громадянського суспільства та Вінницькою міською радою.
5. Мета та Стратегічне бачення.
6. Стратегічні напрями:

Стратегічний напрям 1. Підтримка організаційної спроможності та ініціатив інститутів громадянського суспільства Вінницької міської територіальної громади.

Стратегічний напрям 2. Підтримка та розвиток взаємодії інститутів громадянського суспільства та Вінницької міської ради.

7. Фінансове забезпечення реалізації стратегії.
8. Реалізація та моніторинг.

Додаток 1. Персональний склад робочої групи з розробки Стратегії партнерства між ІГС та ВМР.

Додаток 2. Системний аналіз SWOT-факторів і вибір Стратегії дій (SO, ST, WO, WT).

Додаток 3. План реалізації Стратегії партнерства між ІГС та ВМР на 2021-2022 рр.

Словник термінів та скорочень

ВМР — Вінницька міська рада

ІГС — Інститути громадянського суспільства

SWOT-аналіз — метод стратегічного планування, що полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації та поділ їх на чотири категорії:

- Strengths (сильні сторони);
- Weaknesses (слабкі сторони);
- Opportunities (можливості);
- Threats (загрози).

ОМС — органи місцевого самоврядування.

Вінницька МТГ — Вінницька міська територіальна громада.

МТД — міжнародна технічна допомога.

Соціальне замовлення — це засіб регулювання діяльності у сфері надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі суб'єктів господарювання до замовлення потреб у соціальних послугах, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Організаційна спроможність — здатність організації ефективно досягати своєї місії та підтримувати стало функціонування у довгостроковій перспективі.

Інституційна спроможність — здатність громадських організацій виконувати покладені на них функції (наприклад, надавати соціальні послуги) у визначених державою нормативних рамках.

ГС «Мережа ОГС «Місто змістів» — Громадська спілка «Мережа організацій громадянського суспільства «Місто змістів», заснована у 2018 році на базі 29 ІГС міста Вінниці, наразі налічує 47 ІГС.

Вступ

Вінницька міська територіальна громада — яскравий приклад того, як вибудування довіри та комунікації між різними зацікавленими сторонами сприяє швидкому і системному розвитку міста.

Найголовнішим фактором цього є бажання усіх представників і представниць громади докладати максимум зусиль, щоб і надалі Вінницька громада була європейською комфортною міською громадою, яка постійно вдосконалюється, знаходить нові ефективні відповіді на виклики, що постають дедалі частіше у все більш конкурентному та мінливому світі. А досягнути це можна лише через співпрацю та співвідповіальність як Вінницької міської ради, так і широкого кола громадськості.

Попередній досвід Вінниці демонструє, що постійна комунікація та бажання чути одне одного сприяють побудові довіри і подоланню бар'єрів задля ефективного вирішення важливих суспільних проблем. За таких умов взаємодія має відбуватись з чіткою метою на засадах рівності, прозорості, людської гідності, поваги до прав людини та з дотриманням домовленостей задля досягнення запланованих результатів.

Змісти, які творить сьогодні Вінниця, надихають не лише мешканців і мешканок нашої громади, а й мотивують до діалогу інші міста, які все частіше приїздять вивчати досвід вінницької громади задля запровадження у себе подібних інструментів та практик. Так, кейс створення хабу «Місто змістів», що відкрився в січні 2018 року та став першим в Україні соціальним простором для розвитку місцевого громадянського суспільства та взаємодії влади і громади, викликає великий інтерес не лише в сусідніх громадах, а й загалом в Україні. Пишаємося, що місто Київ перейняло наш досвід і в 2020 році теж запустило роботу такої інституції.

Щиро віrimо, що в подальшому і досвід розробки та написання Стратегії партнерства між інститутами громадянського суспільства та Вінницькою міською радою теж стане прикладом для наслідування та вивчатиметься як успішний діалоговий кейс задля впровадження демократичного врядування в українських громадах.

До розробки даного документу долучились представники та представниці інститутів громадянського суспільства та органів виконавчої влади, а також координаційна рада громадської спілки Мережа ОГС «Місто змістів». Дякуємо усій робочій групі, яка протягом місяця посилено працювала над створенням даного документу, а також Вінницькій міській раді за готовність підтримувати цей документ політично та фінансово. Перелік осіб, долучених до розробки Стратегії, ви знайдете в **Додатку 1**.

Віримо, що через співвідповіальність влади і громадянського суспільства Вінниця стане громадою-магнітом, в якій хочеться жити і працювати, використовувати можливості та перспективи, бо ми маємо найбільшу цінність — вінничан та вінничанок, які люблять своє місто, вболівають за його розвиток та відстоюють його інтереси.

1. Стан розвитку інститутів громадянського суспільства у Вінницькій міській територіальній громаді

За даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України станом на 1 січня 2021 року на території Вінницької міської територіальної громади зареєстровано 1541 громадська організація:

- м. Вінниця — 1520
- с. Вінницькі Хутори — 14
- с. Десна — 1
- с. Гавришівка — 0
- с. Малі Крушлинці — 1
- с. Стадниця — 1
- с. Писарівка — 3
- с. Щітки — 1

Також зареєстровано 295 благодійних організацій.

Реально діючих організацій та ініціатив, звичайно, значно менше, але точна їх кількість невідома. Єдина актуальна база даних з контактами діючих у Вінницькій МТГ організацій відсутня.

За даними дослідження взаємодії ІГС та органів влади, яке було проведено у листопаді-грудні 2020 року аналітичним центром «Cedos», сильними сторонами ІГС у Вінниці є достатній рівень компетентності та професіоналізму, активність та цілеспрямованість, відкритість до співпраці, інноваційність та творчість. Організації мають реальні приклади позитивних змін у місті завдяки кооперації та взаємодії.

Учасники/-ці дослідження відмічають значні позитивні трансформації, що відбулися в громадській сфері за останні 3-4 роки. На розвиток ІГС в місті вплинули як загальнонаціональні тенденції, так і локальні зміни. До числа перших належать посилення ІГС завдяки розвитку неформальної освіти, запровадження нових механізмів участі, організація національних форумів та тренінгів для обміну досвідом між містами, реалізація міжнародних програм підтримки та посилення ролі ІГС тощо, а до локальних змін — наявність політичної волі у представників/-ць муніципалітету посилювати співпрацю органів влади та ІГС, створення фізичного простору для взаємодії ІГС з ВМР (зокрема, Хабу «Місто Змістів»), активізація молодих ініціатив та інституційний розвиток вже діючих організацій, професіоналізація ІГС та збільшення рівня компетентності їх членів/-кинь.

Одна із стратегічних цілей «Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці до 2030» — розвиток громадянського суспільства — передбачає ряд комплексних заходів для співпраці та підтримки ІГС. Одним із таких заходів є конкурс соціально-культурних проектів інститутів громадянського суспільства. Розпочинаючи з 2012 року, зазначений конкурс Вінницька міська рада проводить щороку. У 2021 р. на його проведення в бюджеті передбачено 1 млн грн.

З метою створення сприятливих умов для розвитку інститутів громадянського суспільства міста Вінниця, їх активного залучення до формування сильної місцевої громади у 2015-2017 рр. діяла «Програма сприяння розвитку інституцій громадянського суспільства» (далі — Програма). В рамках реалізації Програми з 2016 року започатковано проведення загальноміського щорічного Форуму розвитку громадянського суспільства «Точки взаємодії», який розпочав відкритий діалог між представниками/-цями міської влади та громадянського суспільства. Значним результатом Програми було створення та активна діяльність Центру підтримки інститутів громадянського суспільства у Вінниці — Хабу «Місто змістів». З метою розвитку громадянського суспільства у місті в 2018 році на базі Центру 29 інститутів громадянського суспільства створили громадську спілку «Мережа організацій громадянського суспільства «Місто змістів», яка наразі об'єднує 47 організацій. Спілка є відкритою і для інших ІГС.

Хаб став не лише фізичним місцем для проведення заходів, а й платформою для взаємодії та комунікації органів влади з громадою. До розробки багатьох міських стратегій та програм долучались і громадські організації, і активісти, а більшість обговорень відбувались у хабі (до настання карантину).

У 2020 році було підписано Меморандум про Партнерство між Громадською спілкою «Мережа організацій громадянського суспільства «Місто змістів» та Вінницькою міською радою, в якому представники/-ці влади та громадськості домовились про створення платформи для діалогу, взаємодії та тісної комунікації щодо розвитку міста. Також на основі підписаного Меморандуму було створено Раду Партнерства, до складу якої входять 5 представників/-ць громадських організацій та 5 представників/-ць від міської ради. Цей колегіальний орган має регулярно, щонайменше 4 рази на рік, проводити засідання для обміну інформацією, синхронізації планів та намірів, пошуку спільних точок співпраці щодо розвитку міста.

Попри позитивні зрушенні в діяльності ІГС існують бар'єри та проблеми, що заважають їх сталому розвитку. Ключовими бар'єрами є:

- брак ресурсів (фінансових та людських);
- недостатній рівень підтримки інституційного розвитку;
- відсутність політики диверсифікації фінансування ІГС та залежність від донорського фінансування;
- низький рівень реального впливу ІГС на міську політику та секторальні стратегії;
- недооцінка роботи та досягнень ІГС та їх вкладу в міський розвиток;
- недостатній рівень інституційної спроможності багатьох організацій (брак фінансової прозорості, стратегічного та операційного планування);
- відсутність системної діяльності у частини ІГС;
- збереження тенденції дискурсивного розділення організацій на «своїх» (або «провладних») та інших;
- знецінення експертності місцевих ІГС;
- відсутність організацій, що займаються аналітичною та моніторинговою діяльністю;
- необхідність підвищення рівня експертності та професіоналізму серед молодих ІГС;
- «вигорання» громадських активістів/-ок.

Розвитку ІГС також перешкоджають і загальні умови життя в місті, зокрема, нестача активного та різноманітного культурного життя стимулює міграцію активної, творчої та освіченої молоді.

На розвиток ІГС у місті Вінниця вплинула і пандемія COVID-19 у 2020 році. Розповсюдження вірусу та запровадження карантинних обмежень мали як позитивний, так і негативний вплив. До позитивних наслідків можна віднести запровадження нових практик реалізації проектів, стимулування інноваційності в діяльності, можливість дистанційно долучитись до освітніх проектів та подій з обміну досвідом між ІГС на національному рівні. Серед негативних наслідків пандемії є втрата ресурсів та неможливість реалізації запланованих проектів, загроза довгостроковому плануванню, підвищення навантаження на організації через збільшення кількості та погіршення соціально-економічного і психологічного стану вразливих категорій населення (з якими працюють ІГС), необхідність активізації ресурсів на вирішення нагальних проблем (це відволікає від статутної діяльності), погіршення економічного стану учасників/-ць ІГС, психологічна втома та посилення вигорання серед учасників/-ць ІГС.

Враховуючи вищезазначене, можна підсумувати, що в місті спостерігається позитивна тенденція у розвитку ІГС та їх взаємодії з

органами влади. Але в той же час, є ряд проблем і викликів, над якими ІГС та ВМР необхідно працювати разом. Насамперед це:

- необхідність розвитку організаційної та інституційної спроможності ІГС;
- брак людських та фінансових ресурсів у громадському секторі;
- відсутність організацій (напрямів діяльності ІГС) в певних актуальних для громади сферах;
- мала кількість ІГС та активістів/-ок в приєднаних територіях;
- низький рівень обізнаності жителів Вінницької МТГ про діяльність місцевих ІГС;
- несистематичність співпраці між ІГС та ВМР;
- необхідність удосконалення налагодження нових механізмів співпраці між ІГС та ВМР.

2. Аналіз корисних практик у світі та в Україні щодо підтримки громадянського суспільства

У низці країн Європи протягом останніх 20 років було прийнято той чи інший всеохоплюючий стратегічний політичний документ, пов'язаний із розвитком громадянського суспільства та недержавного сектору. Вагомість і статус цих документів знаходяться у діапазоні від взаємних угод між урядами (Велика Британія, Хорватія) чи парламентами (Естонія) та організаціями громадянського суспільства до паралельних угод з урядом і парламентом (Латвія) та до односторонніх стратегій, прийнятих урядом (Угорщина, Польща, Данія, Чехія).

Кожна країна забезпечує виконання політичних настанов стратегічного програмного документа розвитку громадянського суспільства у різний спосіб. Так, в окремих країнах було прийнято один чи кілька політичних документів, які виконують функції власне планів реалізації.

Майже всі угоди, заяви, меморандуми та стратегії взаємодії між ІГС та владою у країнах ЄС включають такі розділи:

- заява про представництво щодо інститутів/органів, які представляють два сектори та виступають юридичними представниками при підписанні, прийнятті та реалізації документу. Дана заява також включає механізми висування представницьких інститутів/органів та їх повноваження й обов'язки.

- заява про основні засади документу, що стосуються ролей та функцій двох сторін у розвитку демократичного суспільства, їх основні права та обов'язки, правові та інші обмеження, з якими вони можуть

зіткнутися при виконанні цих зобов'язань, зобов'язання щодо спільних цінностей, визначених у документі. Ці цінності можуть включати участь громадськості у прийнятті рішень та гнучкість інструментів управління, підзвітність, відкритість, сприяння ненасиллю та рівності людей, відповіальність за використання державних ресурсів тощо.

- загальні напрямки сфер співпраці, зокрема співпраця у сферах надання послуг, доступу до інформації, формування національного законодавства та політик у питаннях захисту навколошнього середовища, міжнародної співпраці, децентралізації, розвитку соціального підприємництва, охорони здоров'я тощо; конкретні інструменти співпраці, включаючи публічні дебати, консультації, спільні консультативні органи, що приймають рішення, угоди про партнерство для спільного надання послуг, обміну інформацією та права на законодавчу ініціативу.

- питання, пов'язані з фінансуванням, включають зобов'язання щодо розробки кодексів належних методів фінансування (UK Compact), описи механізмів фінансування для підтримки громадянського сектору (довгострокові чи короткострокові), зобов'язання щодо створення податкової системи, яка прямо та опосередковано заохочує діяльність третього сектору (як в Естонській концепції розвитку громадянського суспільства) та зобов'язання розробити законодавство, що підтримує самозбереження третього сектору та фінансування ІГС (Програма співпраці Хорватії та урядова стратегія Угорщини).

Більш традиційний підхід передбачає переведення загального документа (державного закону/документа) на місцевий рівень, як це передбачено англійською угодою. Твердження, принципи та цілі національного документа простіше інтерпретувати та застосовувати партнерами на місцевому рівні. Місцеві учасники краще знають одне одного і більш доступно комунікують; проблеми зрозуміліші та простіші для вирішення, якщо їх побачити локально; місцеві переговори та угоди, як правило, є більш практичними та менш політичними, ніж національні.

Однією з практик взаємодії громадянського суспільства та органів влади є механізм соціального замовлення, який успішно практикують у країнах західної Європи. Зокрема, відсоток коштів, виділених державою через механізм соціальних контрактів, у Німеччині складає 70%, а у Франції — 80%.

Соціальне замовлення успішно працює в Сумах, Одесі, Хмельницькому та інших містах України. Одеські ІГС вже більше 10 років беруть участь у конкурсах соціального замовлення. За даними Одеської міської ради в 2017-му році конкурс соціальних проектів виграли 36

організацій на загальну суму 2 000 000 гривень. Водночас у Харкові була прийнята програма сприяння безпечній життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста на 2017-2020 роки. Проте, навіть зважаючи на ці дані, соціальне замовлення залишається скоріше феноменом, ніж реальною практикою діяльності ІГС в Україні.

Проведений аналіз свідчить про значний прогрес у розвитку громадянського суспільства держав об'єднаної Європи, формування дієвого механізму взаємодії його структур із владними органами. Спільним для всіх держав регіону був і залишається відповідний вплив загальноєвропейських структур на дотримання ціннісних демократичних зasad. Дуже показово і те, що кожна країна має свою специфіку та особливості як інституційного характеру, так і форм та засобів підтримки структур недержавного сектору. Водночас спільним та узагальнюючим, крім ціннісних зasad демократії, є успішне функціонування та підтримка державою громадянського суспільства як своєрідного партнера у вирішенні нагальних суспільних проблем.

3. Аналіз законодавчої бази

В Україні не існує чіткого визначення терміну «інститути громадянського суспільства» та жодним Законом не затверджено це поняття. Проте згідно постанови Кабінету міністрів України від 03 листопада 2020 року №996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», до інститутів громадянського суспільства належать: громадські об'єднання, релігійні, благодійні організації, творчі спілки, професійні спілки та їх об'єднання, асоціації, організації рботодавців та їх об'єднання, органи самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації, інші непідприємницькі товариства та установи, легалізовані відповідно до законодавства.

Існують наступні постанови, законодавчі акти, документи, які регулюють діяльність ІГС в Україні:

- Закони України «Про громадські об'єднання», «Про благодійництво і благодійні організації», «Про волонтерську діяльність», «Про молодіжні та дитячі громадські організації»;
- Постанова Кабінету міністрів України від 03 листопада 2020 року №996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;
- Постанова Кабінету міністрів України від 12 жовтня 2011 року №1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами

громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» (зі змінами);

- Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства на 2016-2020 роки, затверджена Указом Президента України від 26 лютого 2016 року № 68.
- Національна доповідь «Цілі Стального Розвитку: Україна».
- Указ Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».
- Концепція інтегрованого розвитку Вінниці до 2030 року;
- Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року;
- Меморандум про Партнерство між Громадською спілкою «Мережа організацій громадянського суспільства «Місто змістів» та Вінницькою міською радою.

4. SWOT-аналіз стану партнерства між інститутами громадянського суспільства та Вінницькою міською радою

4.1. Перелік SWOT-факторів, ідентифікованих за підсумками аналізу дослідження взаємодії ІГС та ВМР і проведених зустрічей членів Робочої групи

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none">1. Понад 1500 зареєстрованих громадських організацій у місті, які працюють у різних сферах.2. Зростання довіри ІГС до місцевої влади завдяки особистому знайомству та налагодженню неформальної комунікації на форумах та інших заходах, а також шляхом впровадження нових механізмів взаємодії (бюджету участі, конкурсів для ІГС, розвитку практик громадських консультацій).3. Залученість керівників і членів активних ІГС до співпраці у форматі робочих груп і консультативних дорадчих органів при ВМР.4. Зростання професіоналізму ІГС.5. Діяльність Центру розвитку громадянського суспільства — Хабу «Місто змістів» як майданчика для взаємодії та сучасного громадського простору.6. Створення Громадської спілки «Мережа інститутів громадянського суспільства «Місто Змістів».7. Посилення консолідації та співпраці у громадянському суспільстві.8. Наявний позитивний досвід співпраці ІГС та ВМР та ІГС між собою.	<ol style="list-style-type: none">1. Низький відсоток ІГС, які співпрацюють з ВМР (у порівнянні із загальною кількістю зареєстрованих в громаді).2. Недостатній рівень реального впливу громадськості на процеси прийняття рішень.3. Взаємні упередження одне до одного між ІГС та ВМР та ІГС між собою;4. Складність роботи з казначейством для ІГС під час реалізації проектів за кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади.5. Відсутність актуальної бази контактів організацій, що діють в місті, та інформації про напрямки їхньої діяльності.6. Відсутність у багатьох ІГС розуміння необхідності професіоналізації та підвищення інституційної спроможності.7. Нестача практик диверсифікації фінансування значної частини ІГС.8. Практично відсутній досвід делегування частини повноважень ВМР та реалізації соціального замовлення через ІГС.9. Недостатній рівень активності влади щодо залучення ІГС до прийняття рішень.10. Взаємодія між ІГС і ВМР має ситуативний характер;

<p>9. Позитивне ставлення значної частини ІГС щодо потенційної співпраці з ВМР.</p> <p>10. Зміна дискурсу від неконструктивної до обґрунтованої критики та прагнення до діалогу.</p> <p>11. Розуміння важливості взаємодії для посилення позитивних змін у місті в ІГС та ВМР.</p> <p>12. Перехід від дискурсу конкуренції до партнерства серед ІГС.</p>	<p>11. Недостатній рівень розуміння сфер відповідальності та інформування про діяльність і потреби одне одного щодо можливостей кооперації та взаємодії;</p> <p>12. Частина ІГС не знає про механізми налагодження першого контакту з ВМР.</p> <p>13. Недосконалість механізмів участі громадськості та невміння ними користуватись.</p> <p>14. Відсутність системної взаємодії ІГС між собою.</p>
<p>Можливості</p> <p>1. Зростання числа мотиваторів для активізації діяльності ІГС на регіональному і національному рівнях.</p> <p>2. Наявність законодавства України, регіональних та національних Стратегічних документів, що покращують взаємодію між ІГС та владою.</p> <p>3. Існуюча національна практика створення локальних фондів і фінансове його наповнення зі сторони влади, бізнесу та громадян.</p> <p>4. Розвиток національних і міжнародних краудфандингових платформ.</p> <p>5. Експертна та фінансова підтримка з боку міжнародних партнерів та донорів діяльності ІГС та ВМР, особливо у сфері горизонтальної співпраці.</p> <p>6. Міжнародні стажування та обміни досвідом з подальшим практичним застосуванням.</p> <p>7. Розвиток соціального підприємництва.</p> <p>8. Використання інноваційного потенціалу цифрових інструментів для покращення взаємодії влади та ІГС.</p>	<p>Загрози</p> <p>1. Погіршення економічного стану в державі (зміщення пріоритетів розвитку в напрямку соціальних видатків).</p> <p>2. Негативний вплив епідемії коронавірусу на розвиток та діяльність ІГС.</p> <p>3. Демографічна та міграційна криза (відтік активних членів/-кинь суспільства до інших міст та за кордон).</p> <p>4. Продовження війни на Сході держави.</p> <p>5. Урбанізація і зменшення ролі сільських територій у процесі прийняття рішень.</p> <p>6. Зростання конкуренції за національні та міжнародні ресурси на підтримку діяльності ІГС.</p> <p>7. Зменшення частки видатків на підтримку діяльності ІГС у структурі бюджетів усіх рівнів.</p> <p>8. Переміщення центрів прийняття рішень щодо діяльності та фінансування ІГС з Вінницького до сусідніх регіонів.</p> <p>9. Нестабільна політична ситуація в Україні.</p>

4.2. Висновки зі SWOT-аналізу.

SWOT-аналіз не обмежується визначенням ключових зовнішніх і внутрішніх факторів впливу, а містить певні висновки, які дають відповідь на такі питання:

- Чи визначені сильні сторони дозволяють використати зовнішні можливості?
- Чи сильні сторони дозволяють подолати зовнішні загрози?
- Чи слабкі сторони обмежують використання зовнішніх можливостей?
- Чи визначені слабкі сторони посилюють вплив зовнішніх загроз?

З цією метою використовується метод ранжування і вибору стратегій дій, які випливають із пошуку взаємозв'язків між зовнішніми та внутрішніми чинниками впливу (див. **Додаток 2**).

Проведений SWOT-аналіз показує перевагу Наступальної стратегії (кількість інтеракцій 98, частка впливу 12,61), коли сильні сторони переважають слабкі, а зовнішні можливості беруть перевагу над можливими ризиками.

Налагодження співпраці з ІГС і посилення їх взаємодії сприятиме диверсифікації діяльності останніх і зростанню можливостей впливу громадянського суспільства на розвиток Вінницької міської територіальної громади.

Громада має значні можливості для посилення розвитку і потенціалу ІГС, базуючись на власних сильних сторонах і зовнішніх можливостях.

При впровадженні проектів і заходів слід звернути увагу на достатньо високі показники Конкурентної стратегії mini-maxi (кількість інтеракцій 81, частка впливу 10,6). Її елементи повинні бути використані для мінімізації слабких сторін шляхом використання зовнішніх можливостей, зокрема через підтримку організаційної спроможності та конкретних ініціатив, які надходять «знизу».

У якості **стратегічних напрямів втручання** на основі проведеного SWOT-аналізу обрано наступні:

1. Підтримка організаційної спроможності та ініціатив інститутів громадянського суспільства Вінницької міської територіальної громади
2. Підтримка та розвиток взаємодії інститутів громадянського суспільства та Вінницької міської ради.

5. Мета та Стратегічне бачення

Метою реалізації Стратегії є налагодження взаємодії та спільної відповідальності громадянського суспільства та органів влади (Ціль 2.4 Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року).

Стратегічне бачення 2030:

Інститути громадянського суспільства організаційно спроможні та інституційно розвинені, є професійними та експертними у сферах своєї діяльності. ІГС є надійними партнерами ВМР у розвитку та вирішенні потреб Вінницької міської територіальної громади та її жителів. ВМР надає ІГС фінансову, ресурсну та інформаційну підтримку для впровадження їх діяльності. ІГС та ВМР системно взаємодіють шляхом залучення ІГС відповідного спрямування до розробки та впровадження місцевих політик, через конкурси фінансової підтримки, соціальне замовлення та інші прозорі механізми взаємодії. Взаємодія відбувається на засадах рівності, прозорості, добровільної участі та взаємної відповідальності.

6. Стратегічні напрями

Стратегічний напрям 1. Підтримка організаційної спроможності та ініціатив інститутів громадянського суспільства Вінницької міської територіальної громади

Обґрунтування напряму

У стратегічних документах Вінницька міська рада декларує розуміння важливості існування спроможних інститутів громадянського суспільства для розвитку громади.

Підтримка розвитку ІГС залишається актуальною, оскільки:

- з'являються нові виклики, які потребують появи нових напрямків або методів роботи;
- наразі в громаді відсутні або є в недостатній кількості організації, які працюють у сферах охорони здоров'я; сучасного мистецтва, креативних індустрій та альтернативної культури; організацій неформальної взаємодії для мешканців; підтримки підприємництва; містопланування та архітектури; безробіття та ринку праці, аналітичної діяльності;
- відсутні або є в недостатній кількості ІГС у новоприєднаних територіях;
- постійно з'являються нові ІГС.

Підтримка ІГС передбачає розвиток громадянського суспільства шляхом подальшого впровадження принципів партисипативної демократії,

комплексних заходів із підтримки інституцій громадянського суспільства, удосконалення системи ресурсного забезпечення діяльності ІГС на території громади, спрямованої на підтримку проектної діяльності та організаційного розвитку ІГС, що дасть можливість розвинути компетентності у напрямах їхньої діяльності, сформувати спроможності, необхідні для сталого та послідовного виконання ІГС своїх завдань, підвищити якість послуг, які надають ІГС, якісніше задоволення потреби жителів громади.

Громадська спілка «Мережа ОГС «Місто змістів» спільно з ВМР забезпечує реалізацію Стратегії, активно залучаючи до виконання прописаних в документі заходів і звітування перед громадою ІГС Вінницької МТГ. ІГС щорічно переглядають та оновлюють, за потреби, план реалізації Стратегії. З детальним планом реалізації Стратегії партнерства між ІГС та ВМР на 2021-2022 рр. можна ознайомитись у Додатку 3.

Стратегічні завдання

1.1 Підвищення організаційної та інституційної спроможності, технічної експертизи ІГС.

Проведення тренінгів, форумів та інших заходів, які розвиватимуть здатність організацій ефективно досягти своєї місії та підтримувати стало функціонування у довгостроковій перспективі, а також підвищуватимуть рівень експертності ІГС у сферах їх діяльності.

1.2 Інформування жителів/-ьок Вінницької міської територіальної громади про діяльність ІГС та залучення їх до громадської активності.

Поширення інформації про проекти ІГС та результати їх діяльності через різноманітні канали з метою популяризації діяльності ІГС та підвищення рівня залученості жителів/-ьок Вінницької міської територіальної громади до громадської активності.

1.3 Сприяння створенню нових організацій або розширенню діяльності існуючих в актуальних для громади напрямах.

Визначення напрямів діяльності, в яких функціонує недостатня кількість ІГС або вони зовсім відсутні, на основі проведеного моніторингу стану розвитку громадянського суспільства у Вінницькій МТГ. Поширення інформації про виявлені напрями, проведення тематичних конкурсів грантів тощо з метою стимулювання появи нових організацій або напрямів роботи в існуючих ІГС.

1.4 Посилення взаємної співпраці між ІГС.

Обмін досвідом між місцевими ІГС, допомога більш досвідчених організацій новоствореним шляхом проведення тренінгів, навчань,

консультування, менторства, стажувань. Залучення представників/-ць місцевих ІГС в якості експертів/-ок у проєкти. Реалізація спільних проєктів.

Стратегічний напрям 2. Підтримка та розвиток взаємодії інститутів громадянського суспільства і Вінницької міської ради

Обґрунтування напряму

У місті створюють сприятливі умови для розвитку інститутів громадянського суспільства, активного залучення їх до формування сильної місцевої громади та вдосконалення двосторонньої комунікації, конструктивного діалогу між владою та громадою задля досягнення спільних цілей. Це дасть можливість розв'язати проблему недостатнього рівня громадської активності населення та залученості ІГС на регулярній основі до вирішення актуальних питань розвитку міста, а також побудувати якісну систему комунікації з ІГС.

ІГС та ВМР уже взаємодіють, але є потреба зробити співпрацю більш системною. Важливо розвивати нові механізми взаємодії та більше задіювати існуючі, щоб організації, які не мають досвіду співпраці з ВМР, знали, у який спосіб вони можуть стати партнерами, виконавцями, залученими експертами тощо.

У Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади прописано посилення спеціалізації інститутів громадянського суспільства щодо надання послуг. Місто розширюватиме практику делегування своїх повноважень у наданні спеціалізованих послуг інститутам громадянського суспільства, сприятиме розвитку їхньої спроможності задовольняти потреби різних соціальних, культурних, вікових груп.

Стратегічні завдання

2.1 Налагодження ефективної комунікації між ВМР та ІГС.

Здійснення обміну інформацією про актуальні проєкти та діяльність ІГС та ВМР шляхом проведення форумів, діалогових зустрічей, інформаційної розсилки та спільних навчань.

2.2 Участь ІГС відповідного спрямування до розробки та впровадження місцевих політик і програмних документів.

Залучення представників/-ць ІГС в якості експертів/-ок до роботи консультативних дорадчих органів, розробки цільових програм та галузевих стратегій. Аналіз та контроль реалізації прийнятих документів місцевими ІГС.

2.3 Посилення співпраці у сфері реалізації спільних проєктів.

Об'єднання ресурсів ІГС та ВМР для залучення фінансування спільних проектів на регіональному, національному та міжнародному рівнях. Спільна

відповіальність і партнерство ІГС та ВМР у реалізації проєктів Стратегії 3.0.

2.4 Удосконалення існуючих механізмів співпраці та налагодження нових.

Розширення можливостей ІГС отримати фінансування та ресурсну підтримку від ВМР шляхом розробки документів, що регламентуватимуть таку взаємодію (наприклад, соціальне замовлення, тендери, безоплатне тимчасове користування комунальним майно).

7. Фінансове забезпечення реалізації стратегії

Виконання завдань Стратегії передбачає фінансування витрат необхідних для реалізації запланованих проєктів.

Джерелами фінансування реалізації Стратегії є:

- бюджет Вінницької міської територіальної громади;
- програми та проєкти міжнародної технічної та фінансової допомоги;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

8. Реалізація та моніторинг

Реалізація Стратегії здійснюється шляхом виконання її завдань та проєктів.

За необхідності, проєкти Стратегії можуть бути відкориговані з урахуванням соціально-економічної ситуації, результатів моніторингу, в залежності від потреб та виходячи з реальних фінансових можливостей бюджету Вінницької міської територіальної громади.

Відкритість та прозорість реалізації Стратегії забезпечується шляхом інформування про хід її виконання на офіційному вебсайті міської ради.

Однією з умов успішної реалізації Стратегії є впровадження системи моніторингу.

Моніторинг реалізації Стратегії проводить Рада Партнерства, яка складається з 10 осіб: 5 з боку Громадської спілки «Мережа організацій громадянського суспільства «Місто змістів» і 5 з боку ВМР. До проведення моніторингу з метою дотримання об'єктивності та неупередженості залучаються інститути громадянського суспільства та експерти/-ки.

Показники моніторингу реалізації Стратегії

Успішність реалізації проєктів Стратегії відображатиметься наступними ключовими індикаторами:

1. Кількість проєктів, реалізованих ІГС та ВМР спільно.
2. Кількість спільних проєктів ІГС.

3. Кількість програмних документів ВМР, розроблених за участю ІГС.
4. Кількість ІГС залучених до розробки та впровадження програмних документів ВМР.
5. Обсяг коштів, залучених ІГС спільно з ВМР через міжнародні проєкти та програми.
6. Кількість діалогових зустрічей з представниками департаментів по напрямках життєдіяльності міста.
7. Кількість ІГС, що взяли участь у діалогових зустрічах з представниками департаментів по напрямках життєдіяльності міста.
8. Кількість проєктів, поданих на конкурс фінансової підтримки ІГС у Вінницькій МТГ.
9. Кількість організацій, що подались на конкурс фінансової підтримки ІГС у Вінницькій МТГ.
10. Кількість організацій, що вперше подались на конкурс фінансової підтримки ІГС у Вінницькій МТГ.
11. Кількість проєктів, підтриманих в рамках конкурсу фінансової підтримки ІГС у Вінницькій МТГ.
12. Кількість жителів Вінницької МТГ, які пройшли навчання в муніципальній школі громадянської освіти.
13. Кількість заходів з нарощування організаційної та інституційної спроможності ІГС.
14. Кількість представників та представниць ІГС, що взяли участь у заходах з нарощування організаційної та інституційної спроможності ІГС.
15. Кількість тематичних Форумів щодо підвищення організаційної спроможності.
16. Кількість зустрічей з метою обміну досвідом між ІГС.

Додатки

Додаток 1

Персональний склад робочої групи з розробки Стратегії партнерства між ІГС та ВМР:

1	Бондар Оксана	ГО «Вінницький регіональний центр інформації «Креатив»
2	Венславовська Олександра	ГО «Мистецьке об'єднання «ПЛАЙ»
3	Войціцький Юрій	ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»
4	Горошинська Олена	МГО «Студентське Братство Вінниччини»
5	Данілова Олена	Фонд громади «Подільська громада»
6	Дзісь Юлія	Школа продажів
7	Кравчина Вікторія	ВОПО «Джерело надії»
8	Леванчук Марія	ГО «ЕКОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА ДЛІИ»
9	Лиса Олександра	КП «Інститут розвитку міст»
10	Сегеда Галина	ГО «Подільська агенція регіонального розвитку»
11	Малецька Наталя	Департамент правової політики і якості ВМР
12	Ткачук Валентина	КП «Інститут розвитку міст»
13	Чайковська Анна	ГО «Суспільна Служба Поділля»
14	Яківчук Сергій	ГО «U7 urban studio»

Додаток 2

Консервативна стратегія (maxi-mini)

Оборонна стратегія (mini-mini)

Конкурентна стратегія (mini-maxi)

Слабкі сторони/ Можливості	1. Низький відсоток ІГС, які співпрацюють з ВМР (у порівнянні із загальною кількістю зареєстрованих в громадах)	2. Недостатній рівень реального впливу громадськості на процеси прийняття рішень	3. низький рівень довіри та взаємної упередження одно до одного у ІГС та ВМР й ІГС між собою	4. складність роботи з казначейством для ІГС під реалізації проектів за кошти бюджету Вінницької міської громади	5. відсутність повної бази контактів організацій, що діють в місті, та інформації про напрямки їхньої діяльності	6. відсутність у багатьох ІГС розуміння необхідності професіоналізації та лідвення інституційної спроможності	7. грантоорієнтованість значної частини вінницьких ІГС	8. практично відсутня практика делегування частини повноважень ВМР та реалізації соціального замовлення через ІГС	Частка впливу (сума = 1)	Кількість інтеракцій	Добуток часток та інтеракцій	Рангування
1. Зростання числа мотиваторів для активізації діяльності ІГС на регіональному і національному рівнях	1	1	1	0	0	1	1	1	0,2	5	1	2
2. наявність законодавства України, регіональних та національних Стратегічних документів, що покращують взаємодію між ІГС та ОМС	1	1	0	0	0	0	1	1	0,1	2	0,2	6
3. існуєща національна практика створення локальних фондів і фінансове його наповнення зі сторони влади, бізнесу і громадян	1	1	1	0	0	1	1	1	0,1	6	0,6	4
4. розвиток національних і міжнародних краудфандингових платформ	1	1	1	0	0	1	1	1	0,1	6	0,6	4
5. експертна та фінансова підтримка з боку міжнародних партнерів й донорів діяльності ІГС та ОМС, особливо у сфері горизонтальної співпраці	1	1	1	0	0	1	1	1	0,15	6	0,9	3
6. міжнародні стажування та обміни досвідом з подальшим практичним застосуванням	1	1	1	0	0	1	0	1	0,1	5	0,5	5
7. розвиток соціального підприємництва	1	0	0	0	0	0	0	1	0,1	2	0,2	6
8. використання інноваційного потенціалу цифрових інструментів для покращення взаємодії влади і ІГС	1	1	1	1	1	1	0	1	0,15	7	1,05	1
Частка впливу (сума = 1)	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,15	0,15	0,1				
Кількість інтеракцій	8	8	6	1	1	6	5	7				
Добуток часток та інтеракцій	0,8	1,6	0,6	0,1	0,1	0,9	0,75	0,7				
Рангування	4	1	6	7	7	2	3	5				
Загальна к-сть інтеракцій									81			
Сума добутків										10,6		

Матриця стратегій

	Можливості	Ризики
Сильні сторони	Наступальна	Консервативна
	Кількість інтеракцій 98 Частка впливу 12,61	Кількість інтеракцій 32 Частка впливу 4,3
Слабкі сторони	Конкурентна	Оборонна
	Кількість інтеракцій 81 Частка впливу 10,6	Кількість інтеракцій 37 Частка впливу 4,35

Додаток 3

План реалізації Стратегії партнерства між ІГС та ВМР на 2021-2022 рр.

№	Заходи/проєкти	Відповідальні	Терміни	Джерела фінансування	Очікувані результати
Стратегічний напрям 1. Підтримка організаційної спроможності та ініціатив інститутів громадянського суспільства Вінницької міської територіальної громади					
Завдання 1.1. Підвищення організаційної та інституційної спроможності, технічної експертизи ІГС					
1.1.1	Цикл навчальних та консультаційних заходів з нарощування організаційного потенціалу ІГС.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Проведено мінімум 5 навчальних заходів на рік.
1.1.2	Проведення тематичного Форуму щодо підвищення організаційної спроможності.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Проведено 1 форум на рік.
1.1.3	Проведення муніципальної школи громадянської освіти, зокрема, для навчання активних жителів та ініціативних груп приєднаних територій.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС, виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ	Проведено мінімум 1 муніципальну школу на рік.
Завдання 1.2. Інформування жителів/-ьок Вінницької міської територіальної громади про діяльність ІГС та залучення їх до громадської активності					

1.2.1	Популяризація в громаді діяльності ІГС через публічне звітування.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування.	Проведено публічне підведення підсумків за результатами виконання завдань Стратегії щорічно. Презентовано публічно річні звіти ІГС.
1.2.2	Розробка, виготовлення та поширення інформаційних і методичних матеріалів щодо популяризації діяльності ІГС, зокрема: брошур, буклетів, відеороліків.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Створено збірник кращих практик і проектів ІГС щорічно. Створено та постійно оновлюється база інформаційних і методичних матеріалів. Створено мінімум 1 тематичний відеоролик про ІГС Вінницької МТГ на рік.
1.2.3	Проведення моніторингу стану розвитку громадянського суспільства у Вінницькій МТГ.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів»	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Проведено щорічне дослідження стану розвитку ІГС Вінницької МТГ за методикою Аналітичного центру «Cedos».
Завдання 1.3. Сприяння створенню нових організацій або розширенню діяльності існуючих в актуальних для громади напрямках					
1.3.1	Сприяння створенню організацій (напрямів діяльності), які працюють у сферах охорони здоров'я; сучасного мистецтва, креативних індустрій та альтернативної культури; організацій неформальної взаємодії для мешканців; підтримки підприємництва; містопланування та	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС, виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Актуалізовано потребу в роботі ІГС в цих напрямах під час різноманітних заходів та форумів. Проведено навчання по роботі з даними, проведенню досліджень та створенню аналітичних матеріалів.

	архітектури; безробіття та ринку праці, аналітичної діяльності.				Розроблена концепція Вінницького аналітичного центру.
--	---	--	--	--	---

Завдання 1.4. Посилення взаємної співпраці між ІГС

1.4.1	Обмін досвідом шляхом організації зустрічей, консультацій, менторства/стажувань для ІГС	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Проведено мінімум 4 «Кави зі змістом» на рік, 1 ярмарок/фестиваль на 2 роки, 5 менторств/стажувань на рік.
1.4.2	Організація спільніх навчань із за участю експертів з місцевих ІГС.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Грантові кошти	Проведено мінімум 10 навчань із за участю експертів/-ок з місцевих ІГС.
1.4.3	Реалізація спільніх проектів.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Грантові кошти	Реалізовано мінімум 5 спільніх проектів в рік.

Стратегічний напрям 2. Підтримка та розвиток взаємодії інститутів громадянського суспільства і Вінницької міської ради

Завдання 2.1. Налагодження ефективної комунікації між ВМР та ІГС

2.1.1	Проведення щорічного міського форуму за участі представників/-ниць ІГС та ОМС.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС, виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ	Проведено 1 форум в рік. У форумі взяло участь мінімум 20 ІГС та 20 представників/-ниць ВМР.
-------	--	--	---------------	-----------------------	--

2.1.2	Проведення діалогових зустрічей з представниками департаментів по напрямках життєдіяльності міста.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Проведено мінімум 4 зустрічі на рік. У кожній зустрічі взяло участь мінімум 5 представників/-иць ІГС та 1 ВМР.
2.1.3	Інформаційна розсилка з анонсами заходів та актуальними проектами ІГС та ВМР.	IPM	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Надіслано мінімум 1 інформаційний лист щомісяця.
2.1.4	Спільні навчання представників/-иць ІГС та виконавчих органів.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Проведено мінімум 5 спільних навчань на рік.

Завдання 2.2. Участь ІГС відповідного спрямування у розробці та впровадженні місцевих політик і програмних документів

2.2.1	Забезпечення участі представників/-иць ІГС в якості експертів до роботи консультативних дорадчих органів, розробки цільових програм та галузевих стратегій.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Залучено мінімум 20 представників/-иць ІГС на рік.
2.2.2	Аналіз політик розвитку Вінницької міської територіальної громади	ГС ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Проаналізовано 3 політики/програми/документа. Проведено моніторинг впливу ІГС на ефективність взаємодії з органами міського самоврядування.

Завдання 2.3 Поступовлення співпраці у сфері реалізації спільних проектів					
2.3.1	Спільна реалізація проектів Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Мінімум 2 проекти реалізовано спільно ІГС і ВМР.
2.3.2	Створення мережі Офісів взаємодії для поширення та роз'яснення існуючих та нових інструментів участі, консультування ІГС.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР.	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Розроблена концепція «Офісу взаємодії».
2.3.3	Об'єднання ресурсів ІГС та ВМР для залучення фінансування спільних проектів на регіональному, національному та міжнародному рівнях.	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	Вінницькою міською радою надано співфінансування мінімум в одному проекті, поданому ІГС на грантовий конкурс. Надано листи підтримки ІГС для участі в грантових конкурсах.
2.3.4	Вивчення національного та міжнародного досвіду розвитку громади	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ, грантові кошти	ІГС та ВМР спільно взяли участь мінімум в 1 міжнародному форумі/стажуванню/навчанню/конференції на рік. ІГС постійно інформуються про ініціативи, де можуть бути залучені як учасники.
Завдання 2.4 Удосконалення існуючих механізмів співпраці та налагодження нових					

2.4.1	Реалізація конкурсів фінансової підтримки ІГС у Вінницькій МТГ	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР	2021-2022 рр.	Бюджет Вінницької МТГ	Проаналізовано та розроблено рекомендації по зміні процедури проведення конкурсу. Проведено мінімум 1 конкурс на рік. Профінансовано мінімум 10 проектів ІГС.
2.4.2	Ресурсна підтримка діяльності ІГС з боку ВМР для виконання заходів і проектів, зокрема, надання комунальних ресурсів (приміщень, транспорту, обладнання, оргтехніки тощо).	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Розроблено документ, який регламентує механізм передачі комунальних ресурсів у тимчасове користування ІГС.
2.4.3	Налагодження механізмів взаємодії ІГС та ВМР поза межами конкурсів грантів	IPM, ГС «Мережа ОГС «Місто змістів», виконавчі органи ВМР, ІГС	2021-2022 рр.	Не потребує фінансування	Розроблено документи, які регламентують залучення ІГС до соціальних замовлень і тендерів.